

Norsk Jugoslavisk Samband

www.njsamband.org

NORSK JUGOSLAVISK SAMBAND I 40 ÅR

MINNEBOK

I ANLEDNING JUBILEUMSMARKERINGEN

Trondheim
April 2010

FORORD

Som en del av jubileumsmarkeringen bestemte de to vennskapssamband å presentere et jubileumsskrift. Denne skulle lages på begge språk og ferdigstilles til fellesmarkeringen i juni 2009.

For oppgaven ble det utnevnt en arbeidsgruppe bestående av Arnt Tore Andersen, Saša Dimitrijević og undertegnede som også var prosjektleder. Etter en del innledende funderinger ble det bestemt at jubileumsskriftet skulle lages i form av en minnebok hvor mange deltagere og vitner forteller sine opplevelser fra forskjellige begivenheter gjennom sambandenes historie. Skribenter var invitert fra begge sider og de aller fleste levert sine bidrag innen den planlagte tiden.

Ved en samlet gjennomgang av bidragene ble det, imidlertid, konstatert at det var for mye overlappende og gjentakende stoff. Dette krevde et mye større redigeringsarbeid enn forventet. Da vi innså at vi ikke rakk å få skriftet ferdig til jubileumsmarkeringen, ble videre arbeid utsatt.

Fra NJS's side har vi bestemt å lage et enkelt hefte med de norske bidragene i anledning Landsmøtet i april 2010. Dette er ikke å regne som en offisiell utgivelse, men kun som en påminnelse om arbeidet som er gjort og om det som vi har foran oss til å fullføre vårt felles Jubileumsskrift i anledning 40 år siden opprettelsen av NJS og JND.

Jeg benytter anledningen til å takke alle bidragsytere for deres medvirkning i arbeidet så langt.

Vojislav Novakovic

INNHALDSFORTEGNELSE

FORORD

1. JUBILEUM

NORSK JUGOSLAVISK SAMBAND – EN 40-ÅRING MED FREMTID, ELLER?

Av Jim Nerdal, Styreleder NJS

VÅRE SAMBAND I 40 ÅR

Av Arnt Tore Andersen

HISTORIEN OM VENNSKAPSHUSET

Av Arnt Tore Andersen

2. SAMARBEID MELLOM KOMMUNER

KOMMUNESAMARBEID

Av Olav Goberg

KAN VARIG VENNSKAP ETABLERES VED FORMELLE BESLUTNINGER?

Av Aksel Bikset

3. MENNESKER I NORSK JUGOSLAVISK SAMBAND GJENNOM 40 ÅR

ILDSJEL MED ARVTAKERE

Av Arnt Tore Andersen

MINNER OM LAND OG FOLK I JUGOSLAVIA OG FRA PROKUPLJE SPESIELT

Av Elsa Wærum

FURU

Av Saša Dimitrijević

ZAGREB-RAPPORT FRA GUNVOR

Av Gunvor Løge

20 ÅRS VENNSKAP OG MANGE FINE MINNER

Av Anne Kristine Bastholm

MITT MØTE MED BALKAN

Av Per Jarle Eriksen

BRDJANI – MITT PARADIS

Av Marit Savić

4. PROSJEKTER

RADOST EVROPE - EUROPAS GLEDE 1983 OG 1984

Av Ellen Lothe

NORSK-JUGOSLAVISK MUSIKKSAMARBEID

Av Trond Wika

SAMARBEID INNEN HØYERE UTDANNING

Av Wenche Malmedal og Vojislav Novaković

MULIGHETENES MARKED

Av Arild Smolan

1. JUBILEUM

NORSK JUGOSLAVISK SAMBAND – EN 40-ÅRING MED FREMTID, ELLER?

Av Jim Nerdal, Styreleder NJS

I 2009 er det 40 år siden Norsk Jugoslavisk Samband ble stiftet i Trondheim. Grunnlaget for etableringen av organisasjonen var sterke bånd som ble knyttet mellom nordmenn og deporterte krigsfanger fra landene i tidligere Jugoslavia. 4268 ble deportert, og bare 1900 overlevde tiden i de tyske fangeleire. At det allerede rett etter fredsslutningen ble gjort forsøk på å danne en norsk jugoslavisk vennskapsorganisasjon forteller sitt tydelige språk om de bånd som var knyttet. Men etterkrigstiden var ingen enkel periode for internasjonal kontakt mellom enkeltmennesker og frivillige organisasjon – så det gikk 14 år før vår organisasjon og vår søsterorganisasjon Jugoslavisk Norsk Samband ble etablert.

Organisasjonene vokste seg raskt rett så livskraftige, men så kom krigen som oppløste det tidligere Jugoslavia. NJS lå langt på vei nede hele nittitallet, og det var en sterkt svekket organisasjon som gikk det nye tusenår i møte. Og det er vel riktig å si at den ved 40-årsjubileet fortsatt er en svak og sårbar organisasjon, langt unna den oppslutning den hadde før 1990.

Det har vist seg vanskelig å få gjenopprettet kontaktene i andre land enn Serbia og Montenegro, men der er til gjengjeld alle tidligere kommunesamarbeid reetablert, og to nye etablert. Økende interesse for næringslivssamarbeid mellom Norge og Vest Balkan, samt en systematisk satsning fra både Utenriksdepartementet og Kommunenes Sentralforbund på samarbeid om lokalsamfunnsutvikling har medført at svært mange samarbeidsprosjekter er etablert og i gang – innen næringsliv, lokalforvaltning, kultur og ungdomsutveksling. Trolig har det vel aldri tidligere vært så omfattende kontakt og samarbeid mellom Norge og landene i tidligere Jugoslavia.

Denne utviklingen gir et godt grunnlag for videre utvikling av vår organisasjon. I særdeleshet er det de mange eksempler på nye ungdomstiltak som gir spennende vyer for fremtiden.

Det er ungdommen som skal føre videre det vennskap som ble etablert i en vanskelig tid, og de skal føre det videre på sine premisser og med grunnlag i egne erfaringer fra fellesskap i skapende virksomhet.

Så la oss ha som utgangspunkt at vi opplever kun en liten ”40-årskrise”, og at det er slik at også livet til NJS i realiteten begynner ved passerte 40.

*Jim Nerdal
Styreleder NJS*